

Белгија е пред распаѓање. Фламанците и Валонците сакаат да живеат свој независен живот. Едните богати, другите сиромашни. Економските разлики го направија своето. Прашање е само кога и на кој начин тоа ќе се случи? Кој модел ќе се избере, југословенскиот - кој беше крвав, или чехословачкиот - кој содржеше елементи на цивилизираност и почитување на желбите и на разликите? Ниту Брисел, како центар на европските и на светските политички и геостратешки случувања, не е доволно сврзно ткиво за да ги натера двете заедници да продолжат да живеат во речиси 120-годишната белгиска федерација. Се разбира, сè е на почеток. Но, екстремните сили растат и националното преовладува над граѓанското. Белгија е уште еден од многуте случаи кои потврдуваат дека Европа не е на вистинскиот пат. Визијата за континент без граници одамна е утопија. Напротив, сè повеќе ќе има меѓудржавни рампи. Меѓу Шкотска и Англија, меѓу Косово и Србија, меѓу Фландрија и Валонија... Важно е дека нема преседани. Барем така нè уверуваат семејните.

Пишува: Мишко ТАЛЕСКИ

Велат Европа е лулка на цивилизациите, континент на мултиетничноста, разбирањето, единството... Старата дама била местото на зародишот на демократијата, таму каде што човекот се дефинира како човек. Но, истовремено Европа е место на раздорот, на нетрпеливоста, почва

БЕЛГИЈА ПО ПА ИЛИ ЧЕХОСЛОВ

за нови делби и разграничувања. Колку и да сакаме да го живееме животот поведен од граѓанската димензија, сепак националниот дух на еден народ е неизбришлива категорија. Желбата да се биде свој и посебен, различен од другите, е посилна од сè. Тука не помагаат ниту заедничкиот европски Устав, ниту постојаните апели за обединета Европа, ниту обидите за нејзино проширување кон исток. Едноставно, по природа, човекот е национален егоист, не сака со други да ги дели националната гордост и достоинство. Така било низ историјата, така е, така ќе биде и во иднина.

ДЕМОКРАТСКИ НАЦИИ ВО НАЦИОНАЛИСТИЧКО РУВО

Истражувањата покажуваат дека во Европа најголеми националисти се оние народи и оние земји кои им солат памет за демократија и за граѓанштина на другите, пред сè, на помалите држави и нации. Французите, Германците,

Шпанците и Англичаните, како најмногубројни народи на стариот континент, отсекогаш воделе двојна улога во креирањето на глобалната континентална политика. И во минатото и денес му продаваат демагогија на слабо развиениот Исток, терајќи го да прифати одредени стандарди и политики, кои кај себе никогаш не би ги примениле. Така, на пример, Франција цврсто се залага за независност на Косово, но никогаш не сака да дозволи автономија на одредени региони во државата. Шпанија го мисли истото за српската покраина, но војна води со ЕТА, несакајќи на Баскијците да им даде ниту милиметар од она што тие го бараат за себе. Германија е еден од најголемите соучесници во растурањето на југословенската федерација и европски промотор за независност на Косово, но евентуална слична епизода на нејзина територија би задушила со крв. И да не редиме, има уште многу примери. Но, како што полека врви времето, се покажува дека и моќните не се до толку моќни да се одбранат себеси. Прогнозите велат дека наскоро ќе се распадне Обединетото Кралство, со сè позвесното отцепување на Шкотска. Ќе

МЕЧКАТА ИГРА ВО СИТЕ ДВОРОВИ

Демократијата е чуден систем, чудна појава во политиката. Во неа мнозинството секогаш го наметнува своето мислење врз малцинството. И сè додека таа се сфаќа во тој облик, сè дотогаш малцинството ќе се обидува да се раздружува од заедничкото живеење. По својата суштина политиката треба да значи консензус меѓу оние кои се повеќе и оние кои се помалку во едно заедничко општество. Во случајот на Белгија тоа значи Фланците да не се чувствуваат загрозено или запоставено. Сè тоа е последица на тврдоглавата т.н. демократска политика. Основа на демократијата се разбирањето и толеранцијата, компромисот. И сè додека тоа не го сфатат политичарите широм светот, ќе ни се случуваат разни "валонии", "косова", "војводини", "илириди"... Минатата година една белгиска тв-станица

направи компјутерска симулација во траење од два часа, за тоа како би изгледало распаѓањето на Белгија доколку политичарите одлучат такво нешто. И јавноста и политичарите ги прогласија за ереси авторите на тоа дело, ги фати невидена паника, недостасуваше само уште да се вклучат сирените за тревога. А, Балканот 20 години живее со сецесионизмот, кој има длабока поддршка од западните земји, вклучувајќи ја и Белгија. Накоро Србија ќе го изгуби Косово, па нека се подготви и Белгија за нешто слично. Велеа нема да има домино ефект. Или биле политички неписмени или не сакаа да работат против своите геостратешки интереси. Но, мечката не игра само во комшии. Таа еден ден тропа и на твојата порта. Сака малку и во твојот двор да заигра. Еве, сега застанала пред белгиската порта.

ТОТ НА ЈУГОСЛАВИЈА

АЧКА!?

се растури и белгиската држава која последниве две години како да стои на стаклени нозе. Старата поговорка вели: "Не прави му го на човека она што не сакаш тебе да ти го прават". Тркалото на среќата или на несреќата секогаш врти.

"РАЗВОД" НА ЧЕХОСЛОВАЧКИ НАЧИН

Распаѓањето на Чехословачка на две самостојни држави своевременно го нарекоа "мек развод". Двете земји се раздвоија мирно и без судири. Во Белгија денес се разгледува можноста двата етникума, Фланците и Валонците, да го применат истото сценарио како во ЧССР од почетокот на деведесеттите години на минатиот век. Дали тоа е можно? Експертите ја проучуваат можноста за пресликување на моделот, преку кој различните заедници мирно ќе се раздвојат. Четири месеци по парламентарните избори, Белгија сè уште нема влада, додека во двата спротивставени тора се засилуваат

Белгија се наоѓа на културна раскрсница меѓу германска и романска Европа, со холандско говорно подрачје на север, германско на исток и француско на југ. Тоа се одразува врз севкупниот живот во државните институции, како и во политичката историја. Околу 58 отсто од населението се етнички Фланци, 31 отсто се Валонци, а останатите 11 отсто се емигранти од Италија, Франција, Германија и од Северна Африка. Според религијата, мнозинство од Белгијанците се католици, дури 75 проценти, додека останатите 25 проценти ги сочинуваат муслимани, протестанти, Евреи и атеисти. Главниот град Брисел брои 8 отсто од вкупното население на државата и тој е двојазичен град - француско-холандски.

притисоците за создавање засебни територијални ентитети. Инаку, белгиската федерација е стара 117 години. Поминала низ падови и достигнувања. Со своите десет милиони жители таа денес е срцето на Европа, бидејќи во нејзиниот Брисел се наоѓаат централите на НАТО и на ЕУ. Но, тоа не е до-

волно за да се зачува унитарноста на земјата. Разликите меѓу богатиот север и сиромашниот југ од ден на ден стануваат сè подрастични. Водачот на екстремната Фланска интересна група, Филип Девинтер, сè почесто се залага за "развод" на чехословачки начин. Неговата фландриска област не сака отце-

Фландрија

Фландрија е северниот регион на Белгија. Има површина од 13.500 км². Мнозинството од околу шест милиони жители се Фламанци. Таа е поделена на пет покраини: Антерпен, Лимбург, Ост-Вландерен, Влаамс-Брабант и Вест Вландерен. Фландрија е далеку побогата од јужниот регион Валонија. Во 2004 година бруто домашниот производ во фламанскиот дел изнесувал 27.350 евра, а во валонскиот 19.850 евра. Тоа е една од неколкуте причини да се пројават иницијативи за раздвојување на двете белгиски федерални единици.

Валонија

Валонија е јужниот регион на Белгија. Тоа е федерална единица со главен град Намур. Службени јазици се францускиот и германскиот. Таа брои речиси 3,5 милиони жители, а површински зазема 55 отсто од територијата на Белгија. Валонците често се изложени на критики поради слабото познавање на холандскиот јазик, кој е втор национален во државата. Според истражувањата од 2006 година, само 19 отсто од населението на Валонија говори холандски јазик. Инаку, таа економски е далеку посиромашна од северниот регион Фландрија. Невработеноста достигнува до 20 проценти. Географски Валонија е составена од неколку покраини: Хаинаут, Лиеж, Луксембург, Намур и Валонски Брабант.

пување по примерот на југословенските републики, затоа што тоа ќе доведе до невидена катастрофа не само за Белгија, туку и за Европа во целина. Неговата партија сè уште е единствената која се залага за распаѓање на земјата. Останатите фламански партии го отфрлија предлогот за одржување референдум за растурање на Белгија. Засега мнозинството Фламанци инсистираат само на широка автономија на богатиот север. За разлика од белгискиот, во чехословачкиот случај раздвојување бараше посиромашната Словачка, обвинувајќи ги Чесите за неколкувековно загрозување на националниот идентитет на Словациите. Фламанците во Белгија бараат уставни реформи со кои на властите во тој дел од државата ќе им се овозможи поголема контрола во областа на здравството, правосудството и сообраќајот. Тоа е нешто слично на стратегијата на поранешниот словачки лидер, Владимир Мечијар, кој ја застапуваше идејата за лабава конфедерација со Чешка, во која заеднички би биле само армијата и валутата. Сличности меѓу двете држави, Чехословачка и Белгија, има многу. И Белгија е двочлена федерација, често политички нестабилна, а уште поголем товар претставува фактот што едната од двете единици е помокна и побогата од другата. Главниот камен на сопирање секако ќе биде Брисел. Под чија јурisdикција ќе биде тој - е прашање кое ќе предизвика не само остра полемика, туку и уште подлабок јаз меѓу двете федерални заедници. Тешко е да се замисли дека Фламанците ќе се откажат од европската престолнина, град од речиси еден милион жители, во кој мнозинството го зборува францускиот јазик. Меѓутоа, исто така, тешко е да се замисли дека Валонците можат да преживеат без него.

ProMedia

hpstore

ProMedia

...printeri, skeneri, multifunkcionalni uredi,
telefaks aparati, kopiri, ploteri, digitalni kameri...

PRODAŽBA I SERVIS

business partner

tel. 02/ 3215980

ProMedia